

Rodina jako nejstarší základní společenská skupina či společenství neustále hledá a nachází své místo ve společnosti přitom je znovu a znovu ovlivňována a formována. Je založena na svazku muže a ženy, na pokrevním vztahu rodičů a dětí či vztahu jej substituujícím (osvojení), na společné domácnosti, jejíž členové plní společensky určené a uznané role. Poskytuje členu rodiny péči a ochranu, a to zvláště v obdobích, kdy se ještě o sebe neumí postarat. Umožňuje mu jeho tělesnou, duševní, duchovní existenci a rozvoj, dává mu pocit jistoty a bezpečí, pocit domova v kruhu svých nejbližších. Rodina předává dítěti systém, jak se orientovat v okolním světě, poskytuje mu identifikační vzory obou pohlaví, formuje identitu dítěte, jeho pohled na sebe, lidi a celý svět. Funguje v plném rozsahu a má své opodstatnění jen tehdy, když uspokojuje potřeby a požadavky každého jejího člena.

Neplní-li však tyto úkoly, znamená to pro člověka závažné nebezpečí, zasahujíc jej na těch nejcitlivějších místech. Je mnoho dětí, které krásné a krátké období dětství prožijí ve strachu, hrůze, zmatku. A právě ti nejbližší jim často způsobují bolest fyzickou a psychickou - obě stejně závažně pro jejich další cestu životem. V případě dysfunkce rodiny dokáže společnost materiální funkci rodiny alespoň částečně nahradit a doplnit. Funkce emocionální se ale jeví jako nezastupitelná a o výchovné funkci se vede mnoho diskusí, zda je výchova uplatňovaná společností (institucí nebo skupinou) stejně efektivní, kvalitní a podstatná pro další vývoj dítěte jako ta, kterou mu poskytuje rodina.